

Petrol trade je shodil

Novembra 1988 je na Dunaju začelo poslovati podjetje Petrol trade, ustanovljeno s kapitalom Jugotrade in Petrola. V njem sta nastavljena dva delavca, Jasna TOMAZIČ in Sašo GERŽINA, ki vodi tudi Jugotrada. Z njima je stekel tudi razgovor o poslovanju in dosežkih leto dni starega podjetja.

Podjetje Jugotrada, ki obstaja že od leta 1948 in ima sedež na Dunaju, je last Zveze slovenskih bank iz Celovca. Začetek dela je bil skromen, vendar so ga že v štirih, petih letih intenzivirali ter uspešno poslovali. Sodelovali so z različnimi partnerji, med katerimi je bil tudi Petrol iz Ljubljane. Potem so se odločili, da bodo sodelovali pri ustanavljanju novih firm in leta 1987 se je pojavila ideja o skupnem podjetju Jugotrada in Petrola, v katero sta bila oba pripravljena vložiti kapital. Novo podjetje, ki je dobilo ime Petrol trade, je bilo ustanovljeno novembra 1988, samo poslovanje je potekalo ločeno od Jugotrade, ki pa je pomagal z administracijo in nasveti. Začetek je bil relativno težak, kajti Petrol dotlej ni imel posebnih stikov s tujino, čeprav jih je njegovo trgovanje zahtevalo. Seveda pa s samo ustanovitvijo podjetja ni bilo vse rešeno. Nihče ga ni poznal, zato se je moralo pri strankah boriti za vsako zadevo. Zdaj je led prebit, partnerji so ugotovili, da imajo opravka z zanesljivimi ljudmi in stiki so postajali vedno bolj intenzivni. Petrol je začel dosegati večjo internacionalizacijo poslovanja, pridobivati modernejši know-how in ima banko (gre za Zvezo slovenskih bank iz Celovca), ki mu finansira posle. Koristi pa ima tudi banka, ki je dobila novega partnerja z velikim prometom. Kljub tem dosežkom in dobrim obetom za prihodnost pa Petrol trade verjetno ne bo nikdar prerasel v veliko naftno družbo in za kaj takega najbrž niti nima ambicij.

Petrol trade ima poleg direktorja tudi upravni odbor, ki spremlja delo in sprejema cilje poslovne politike. V njem so štirje člani, dva iz Jugotrade in dva iz Petrola, in čeprav je Jugotrada vložil 51, Petrol pa 49 odstotkov, se odločajo soglasno. Sodelovanje je korektno,

skupaj iščejo poti na tržišče. Razvili so široko sodelovanje z Madžari, v katerem imajo veliko možnosti, tečejo pa tudi že razgovori z nemško firmo Bayer. Nastaja kvalitetna sprememba, kajti Petrol prihaja od traderjev do proizvajalcev. Vendar pa je stroka tako koncipirana, da bodo traderji ostali in bo treba z njimi tudi v prihodnje delati. Petrol trade išče pot na tržišče, ki je vezano na nafto, s privolitvijo upravnega odbora pa bo poskušal priti tudi na druga področja, vendar je vse odvisno od razmer. S svojim novim podjetjem vstopa Petrol v agresivno poslovno politiko, vezano na zunanjetrgovinsko poslovanje. Ker se v tujini srečuje z močno konkurenco, mora vsak posel čim bolj speljati in si pri tem pridobivati čim več znanja. Zaenkrat je pri ponudbah konkurenčen, a tudi kadar ima enako visoko ponudbo kakor drugi, uspe. Odločiti pa se bo moral tudi za vezane posle. Za zdaj lahko rečemo, da je Petrol trade Petrolovo prvo okno v svet, ki je kljub minimalni akumulaciji rentabilno.

Ker ima Petrol trade sedež v Avstriji, je zanimivo tudi vpra-

OB SREBRNEM JUBILEJU INE

PRIZNANJE PETROLU

Ob petindvajsetletnici INE so na priložnostni svečanosti v Zagrebu izročili priznanja posameznikom in organizacijam – poslovnim partnerjem iz vse države za dosedanje – in upajmo – tudi za prihodnje uspešno sodelovanje. Predsednik poslovnega odbora sozda INA Petar Fleković je izročil priznanja predstavnikom 46 delovnih organizacij in sedmim posameznikom, med njimi tudi Petrolu iz Ljubljane, v njegovem imenu pa je priznanje prevzel Egon Šerbela.

B. Sterle

šanje, kakšno je sodelovanje s to državo. Po mnenju direktorja Geržine so Avstrijci korektni, predpisi pri plačilnem prometu in tranzitnih poslih pa enostavni. V Jugoslaviji se pri poslovanju stalno nekaj spre-

minja, a to je naš trg in ga moramo sprejeti takšnega, kakršen je. »Sicer pa,« tako Sašo Geržina, »če bi vse idealno potekalo, Petrol trade, kakršnega imamo, niti ne bi bil potreben.« Potem bi se moral boriti za izvozna tržišča v Zvezni republiki Nemčiji ter za tehnologijo in poceni surovine z Japonske.

Podjetje Petrol trade je ustanovljeno za daljše obdobje. Zdaj je za njim prvo leto poslovanja, in mirno smemo reči, da je splavalo. Seveda pa ga glavne burje in viharji še čakajo. Moralo bo pluti skozi morje tuje konkurence, upoštevati naše gospodarske pogoje ter se prilagajati novim zakonom. Zdaj začena odpadati egoizem posameznih poslovnih enot, ki so tako rade skrivale svoje znanje in uspehe, da bi dosegle maksimalne dosežke. Podjetja se združujejo zato, da skoncentrirajo znanje o proizvodnji, tržišču in strokovne kadre.

J. K.

Uspešna vključitev Istrabenza v enoten informacijski sistem

V Istrabenzu smo se v začetku leta 1988 odločili, da bomo opustili dotedanji lastni razvoj informacijskega sistema z lastnim računalnikom in se vključili v nastajanje enotnega informacijskega sistema, ki bo podprt z zmogljivim računalnikom in najmodernejšimi orodji četrte generacije. V ta namen smo podpisali samoupravni sporazum o združevanju sredstev, prispevali svoj delež za nabavo skupnega računalnika, kupili lastno potrebno računalniško opremo, vzpostavili potrebne linije, in prvega januarja letos so se že pokazali prvi rezultati, ko smo začeli realizirati kompleksno blagovno poslovanje.

Istrabenz je s 15 terminali in 10 mikroročalniki ter z 2 vrstičnimi tiskalnikoma preko treh najetih telefonskih linij neposredno povezan s sozdovim računalnikom v Ljubljani. Povezava deluje 24 ur na dan, tako da lahko uporabniki brez ovir delajo. Prvi rezultati pa kažejo, da delujejo tako oprema kakor uporabniki s sozdovim računalnikom prav tako dobro, kakor če bi bili v Ljubljani, ali računalniki v Kopru. Neposredno je povezana z računalnikom nova upravna zgradba, skladišče Srmin in Postojna, enota Plini ter poslovni enoti v Sežani in Postojni.

Prvega januarja smo začeli delati na celotnem blagovnem poslovanju, delo je steklo zelo hitro in kvalitetno, za kar gre zasługa dobrim pripravam, zastavljenemu programu, in dnevni spremljavi njegove realizacije. Pri tem so nastajali razni problemi in težave, tako tehnične kakor človeške, ki smo jih z ustreznimi aktivnostmi uspešno reševali. Gotovo je k uspešnemu začetku najbolj

prispevalo zavzeto in skupno delo vseh delavcev iz računalniškega oddelka sozda in Istrabenza ter sodelovanje uporabnikov – tako med Istrabenzem in Trgovino, kakor med uporabniki in izvajalci.

V Istrabenzu spoznavamo, da je bil naš napor za start v enoten informacijski sistem z blagovnim poslovanjem nekoliko težavnejši, ker smo morali do zadnjega dne skrbeti za dotedanji sistem na starem računalniku in obenem sodelovati pri nastajanju novega sistema. V določeni meri bomo to občutili še med letom, ker bodo šele konec leta vsi programi prešli v enotni informacijski sistem.

V zvezi z enotnim informacijskim sistemom smo si zadali za cilj – ki je usklajen s sozdovim – da ga po najhitrejši možni poti realiziramo v celoti, kakor je zastavljen in sicer letos finančni program, gotovinski program na bencinskih servisih in kadrovskega sistema z obračunom osebnih dohodkov. V naslednjem letu bomo prišli z računalnikom na vse bencinske servise in na vsa mesta, kjer informacija nastane. V ta namen smo se tudi dogovorili, da bomo aktivno sodelovanje še povečali s tem, da se bo kadrovskega podsistema z obračunom osebnih dohodkov razvijal v okviru informacijske službe v Kopru pod vodstvom razvojnega oddelka in oddelka za podatkovne baze v informacijskem sektorju sozda.

Če hočemo čim hitreje realizirati celoten informacijski sistem, moramo vložiti še veliko sredstev v nabavo opreme in znanja v razvoj programov, predvsem pa veliko znanja uporabnikov, ki naj bi postali nosilci oziroma upravljalci celotnega informacijskega siste-

ma. Informacijski sistem sozda je sestavljen kompleksno, zato bo šele njegova celotna realizacija spremenila sedanje stroške, ki smo jih imeli z njim, v dohodek, s tem pa tudi potrdi-

la, da z vlaganjem vanj vlagamo v novo gospodarsko dohodkovno dejavnost sozda in njegovih delovnih organizacij.

J. Klabjan

Zakon o podjetjih

Nekaj zanimivosti s posvetovanja »Kaj prinaša zakon o podjetjih«

V novembru 1988 uveljavljeni amandmaji v ustavi Jugoslavije so omogočili pomembne spremembe materije, ki jo je doslej urejal zakon o združenem delu. Novost je v tem, da ni več samo živo delo delavcev podlaga za upravljanje in prilaščanje rezultatov dela, marveč je to tudi družbeni kapital. Poslej delavci lahko samostojno določijo organiziranost svojega gospodarskega objekta, bistveno manj zapleten pa je tudi model samoupravnega odločanja delavcev.

Na teh podlagah prinaša zakon o podjetjih s pravno-organizacijskega vidika predvsem dvoje bistvenih novosti. Dana je možnost za organiziranje podjetja kot celote reprodukcije procesa in možnosti za ustanavljanje različnih tipov podjetij, ki smo jih doslej poznali pretežno v kapitalističnem svetu, med njimi tudi privatna podjetja. Podjetja so po definiciji delovne organizacije, ki opravljajo gospodarske dejavnosti, to je proizvodnjo in promet blaga ter storitev na trgu, ki jih določa zvezni predpis o klasifikaciji dejavnosti. Na organizacije posebnega družbenega pomena se zakon o podjetjih ne nanaša.

Zdaj bomo imeli podjetja v družbeni lasti, ki poslujejo z družbenimi sredstvi,

zadružna podjetja, ki poslujejo z zadružnimi sredstvi, mešana podjetja, ki poslujejo s sredstvi v družbeni ali zadružni lasti, s sredstvi, ki so last domačih fizičnih in pravnih oseb ter tujih oseb, zasebna podjetja, ki poslujejo s sredstvi domačih fizičnih in civilnih oseb ter tujih oseb.

Vsa podjetja bodo imela na trgu enak položaj. V družbenem podjetju bodo delavci upravljali poslovanje, v mešanem podjetju pa delavci družbenega podjetja, ki je vložilo sredstva v sorazmerju z višino vložka ter delavci mešanega podjetja v skladu s pogodbo o ustanovitvi, in lastniki sredstev v sorazmerju z višino vložka. V zasebnem podjetju bodo delavci vplivali na upravljanje skladno s kolektivno pogodbo.

Družbeno podjetje lahko ustanovijo vsi tisti, ki so bili po členu 317 22D že doslej pooblašteni, omejitev je sedaj samo glede družbenopolitičnih

skupnosti, ki lahko ustanovijo družbeno podjetje le, če je upravljanje določene gospodarske dejavnosti nenadomestljiv pogoj za življenje in delo občanov, ter za delo podjetij in drugih organizacij in skupnosti na določenem območju, ali če je to nujno za delo organov družbenopolitičnih skupnosti. Bistvo novega zakona je, da družbeno podjetje lahko ustanovi posameznik ali več delovnih ljudi oziroma civilnih pravnih oseb, če zagotovijo potrebna sredstva. Akt o ustanovitvi podjetja sprejme delavski svet podjetja ustanovitelja, pri čemer ni več potrebno izdelati elaborata o družbeni in ekonomski upravičenosti ustanovitve. Ukinjen je tudi dosedanja dvofazni postopek (ustanovitev in konstituiranje), saj pridobi družbeno podjetje pravno in opravilno sposobnost z dnem, ko je v sodni register vpisan akt o ustanovitvi. Uredbo o natančnejših pogojih za vpis bo zvezni izvršni svet izdal do 31. marca 1989.

NOTRANJE ORGANIZIRANJE

Vse v zvezi z notranjo organiziranostjo podjetja bo v prihodnje navedeno v statutu, ki bo po novem edini akt, ki ga bodo delavci sprejemali na referendumu. Tako se bodo sami odločali o oblikah notranje organiziranosti in sicer tedaj, ko bodo sprejemali statut. Prav tako bodo v statutu navedene določbe v zvezi z izločitvijo, spojitvijo ali pripojitvijo k drugemu podjetju odločilne, saj bo družbeno podjetje, ki se mu bo pripojil del, izločen iz drugega podjetja, solidarno neomejeno odgovarjalo za tiste obveznosti podjetja, iz katerega se je del izločil, ki so nastale do vpisa izločitve v sodni register.

ZDRUŽEVANJE DRUŽBENIH PODJETIJ

Skupno podjetje

Ustanovijo ga družbena podjetja s pogodbo, v kateri določijo svoje ustanoviteljske deleže, nudijo skupno upravljanje, deležev dobička in odgovornost pri skupnem tveganju. Lahko oblikujejo tudi skupen organ upravljanja. Delavci skupnega

TELEKS 7

6.1.1989.

PETROL LJUBLJANA

TOV. DARKO MAROLT

ZADEVA: INF. SISTEM

INVENTURE VNESENE. DANES STARTALI. OPREMA IN LINIJE DELUJEJO, DELAVCI USPOSOBLJENI. NADALJEVANJE ZAGOTOVLJENO. BISTITAM VSEM.

LEP POZDRAV.

ISTRABENZ KOPER
JORDAN KLABJAN

podjetja upravljajo podjetje na podlagi svojega dela in imajo pravico do dela dobička. Skupno podjetje ne sme brez soglasja ustanoviteljev spremeniti dejavnosti niti opraviti statusnih sprememb, če s tem spreminja namen vloženih sredstev ter otežuje ali onemogoča izpolnitev prevzetih obveznosti. O tem odloča skupen organ upravljanja.

Združeno podjetje

lahko s pogodbo ustanovijo dve ali več družbenih podjetij ter delovnih organizacij, ki opravljajo družbeno dejavnost za potrebe gospodarske dejavnosti. Kasneje pa lahko pristopijo tudi mešana, zasebna, združna ali pogodbeno podjetja. Združeno podjetje bo nastopalo v pravnem prometu lahko samo v svojem imenu in za svoj račun v skladu s pogoji, ki bodo navedeni v pogodbi.

Sestavljeno podjetje

nastane, če se dve ali več družbenih podjetij, med njimi tudi mešana, pogodbeno, zasebna podjetja, združijo v sestavljeno podjetje. Posamezno podjetje je lahko včlanjeno tudi v dve ali več sestavljenih podjetij, sestavljeno podjetje lahko nastopa v pravnem prometu v imenu in za račun združenih podjetij ali v svojem imenu in za njihov račun ter v svojem imenu in za svoj račun.

Zakon določa, da so sklepi samoupravnega in poslovnega organa sestavljenega podjetja, ki se nanašajo na posle, ki jih za združeno podjetje opravlja sestavljeno podjetje, obvezni za samoupravne in poslovne organe združenih podjetij, ki jih neposredno izvajajo.

Podjetja, zadrage in organizacije, ki opravljajo družbeno dejavnost, se lahko združujejo še v skupnosti podjetij, v poslovna združenja in druge oblike, ki jih doslej nismo poznali.

Novost je tudi v tem, da v združenih ali sestavljenih podjetjih organizirajo finančno organizacijo, ki ima lastnost pravne osebe, opravlja pa lahko finančne posle samo za potrebe združenih podjetij.

ZDRUŽEVANJE SREDSTEV

Novosti na področju združevanja sredstev zaradi skupnega vlaganja naj bi predvsem motivirale vlagatelje za skupne naložbe. Tako ima zdaj družbeno podjetje, ki vložijo sredstva v drugo družbeno podjetje, enake pravice in obveznosti kot ustanovitelj podjetja, to je pravico do upravljanja, udeležbe pri dobičku, prevzemanju tveganja in povračilu sredstev, kar je vse določeno v pogodbi o vlaganju.

Družbeno podjetje lahko od občanov zbira različna sred-

stva in jim s pogodbo zagotovi poleg vračila sredstev tudi pravico do nadomestila za njihovo uporabo v obliki obresti in drugih ugodnosti. Občani, ki so vložili sredstva v družbeno podjetje, prevzemajo skupno tveganje ter imajo pravico, da so obveščeni o rezultatih uporabe vloženih sredstev, prav tako sodelujejo pri odločanju o določenih poslih v zvezi z uporabo teh sredstev v sorazmerju z vloženimi sredstvi, kakor določa pogodba o vlaganju.

SAMOUPRAVLJANJE, UPRAVLJANJE, KONTROLA IN ODGOVORNOST

Z novim zakonom se bistveno zmanjšuje število zadev, o katerih delavci obvezno odločajo z osebnim izjavljanjem. Zdaj le še statut sprejemajo na referendumu.

V novem zakonu se individualni poslovodni organ imenuje direktor, kolegijski pa je poslovodni odbor. Mandat ostaja enak kakor doslej, razpisna komisija pa je sestavljena zgolj iz delavcev družbenega podjetja. Poslovodni organ je dobil pooblastilo, da predlaga delavskemu svetu imenovanje in razrešitev delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostmi ter odloča o razporejanju delavcev k določenim delom in nalogam. Torej je dobil pristojnosti s področja odločanja o posamenih pravicah delavcev, ki so doslej spadale med samoupravne pravice delavcev.

Poslovodni organ mora ob letnem obračunu podati delavcem poročilo o rezultatih poslovanja družbenega podjetja. Če delavci tega poročila ne sprejmejo, delavski svet pa ugotovi, da je poslovodni odbor odgovoren, da podjetje ni doseglo poslovnih rezultatov, ga predčasno razreši.

Združeno podjetje lahko opravlja eno ali več gospodarskih dejavnosti, če izpolnjuje pogoje za vsako izmed njih.

Podjetje zastopa in predstavlja direktor oziroma predsednik poslovodnega odbora kot zakoniti zastopnik, možni pa so tudi drugi statutarni zastopniki za določena pravna opravila. Novost je, da delavec s posebnimi pooblastili in odgovornostmi ali druga oseba v podjetju lahko dobi prokuro, ki jo vpišejo v sodni register. Prokuro da drugi osebi direktor ob soglasju delavskega sveta. Prokura je posamična (eni ali več osebam) ali skupna (dvema ali več osebam).

Sedanje organizacije združene dela nadaljujejo tudi po prvem januarju 1989 delo na enak način in pod enakimi pogoji, pod katerimi so vpisane v sodni register, morajo pa do 31. decembra 1991 uskladiti svoje splošne samoupravne akte z

določbami zakona o podjetjih. Slednje velja za vse OZD, ki se ravna po tem zakonu, razen za tiste, katerih organizacije urejajo posebni zakoni, za združene organizacije in organizacije kooperantov. Delovne

organizacije, ki imajo v svoji sestavi temeljne organizacije, izkazujejo od 1. januarja 1989 finančne in druge rezultate poslovanja tudi na ravni delovne organizacije.

M. Langerholc

Dobra oskrba tržišča – glavni cilj Rafinerije

Mariborska Rafinerija si je za leto 1989 zastavila cilj, da bo čim bolj zadovoljila potrebe trga tako po kvaliteti izdelkov kakor tudi količinsko. Proizvodni program je zanimiv in dokaj obsežen, tako da bo lahko zadovoljil kar lepo število kupcev.

Naj naštejeva nekaj izdelkov, ki so na voljo našim porabnikom –

dieselska motorna olja – za zaščito vseh dieselskih motorjev v vseh pogojih dela,

hidravlična olja – visoko kvalitetna mineralna hidravlična olja z visokim indeksom viskoznosti za hidravlične sisteme, v katerih je zahtevana čim manjša sprememba viskoznosti v odvisnosti od temperature,

olja za zobniške prenose – Hipoidol HD-90 in Hipoidol HD-80, visoko kvalitetna olja za mazanje hipoidnih prenosov pod težkimi pogoji,

olja za mehnično in tehnično obdelavo kovin – Ferromoli E 5, E 6 – emulzijska olja s posebnimi dodatki aditivov, ki zagotavljajo, da so vse zahteve pri procesu hladnega valjanja jekel zanesljivo izpolnjene,

olja za motorne žage – Estrol, mazivo za mazanje verig v vseh pogojih obratovanja, Estrol Bio 2000 – organskega izvora, biološko popolnoma razgradljivo, z

veliko sposobnostjo za oprijemanje olja na kovinske površine in s tem manjšo porabo,

zavorne tekočine – Hidraulan 308, se meša z zavornimi tekočinami, ki zadovoljujejo zahteve specifikacije Jus 11 2 Z 100-tip 1,

tekočine in sredstva za posebne namene – Petrofriz 40, za hlajenje motorjev z notranjim zgorevanjem pri odprtih in zaprtih sistemih, uporablja se v razredčeni obliki pri zmrzišču maks. – 35 °C, Glysantin G 9313, antifriz koncentrat, ki ga moramo pred uporabo razredčiti z vodo, hladilna tekočina G 207 Petrol rezervin – intenzivno fluorescentno obarvana kontrolna tekočina za polnjenje dvoplaččnih rezervoarjev, v katerih so vskladiščeni naftni derivati, štiti pred korozijo in zmrzovanjem, Ceplatiyn – nekonvencionalno mazivo, se oprijema površin in ustreza najtežjim pogojem za mazanje.

Z naštetimi mazivi in sredstvi za zaščito pred zmrzovanjem in korozijo si je Rafinerija pridobila ime solidnega proizvajalca, njen velik interes, da bi razvijala tržno zanimive proizvode, pa zagotavlja, da bo oskrba tržišča tako v kvalitativnem kakor tudi v kvantitativnem pogledu zagotovljena.

Hrovat – Šajher

Redek primer

Z naših bencinskih servisov

Z nostalgijo se spominjamo tistih dobrih starih časov, ko si bil poleg toplega sprejema na naših bencinskih servisih deležen tudi drugih drobnih, vendar za človeka pomembnih stvari, ki so ti ostale v najlepšem spominu.

Enega takšnih preživelih, pozabljenih načinov vljudnosti in pozornosti do strank sem doživel pred nedavnimi na Petrolovem bencinskem servisu v Dolnjem Lakošu pri Lendavi. Prodajalec Štefan ŠIMON, ki je doma v Petišovcih, mi je poleg uslug, zaradi katerih moram odpreti denarnico, brez prošnje obrisal še šipe in luči na avtomobilu.

Zato se mi zdi primerno, da se oglasim in pohvalim ta redki primer pozornosti tudi v glasilu Petrol.

Štefan Prša
Velika Polana

»Nova« rafinerija

Večkrat je bilo že slišati, da nameravajo v Nafti Lendava postaviti novo rafinerijo. dejansko pa želijo obnoviti in povečati kapaciteto naprav, ki jih imajo. Nekaj več je povedal o tem predsednik KPO Jože HAJDINJAK.

V Nafti Lendava ste pred nekaj leti hoteli povečati rafinerijske kapacitete. Toda kljub temu, da ste naprave že kupili, načrta niste uresničili.

To je danes morda nekoliko težje razumeti, a živeli smo v trenutku, v katerem smo v Nafti Lendava želeli preveč. Želeli smo več, kakor bi lahko absorbiral trg, ki smo ga oskrbovali. Kot opravičilo, da smo tako razmišljali, bom rekel, da smo ravnali v skladu z jugoslovanskim, s slovenskimi, inimi in tudi Petrolovimi programi, ki so bili taki, da smo mislili, da se bo poraba naftnih derivatov hitro večala. Pozneje se je izkazalo, da ni tako.

Morda niste želeli preveč, ampak niste želeli v pravem trenutku.

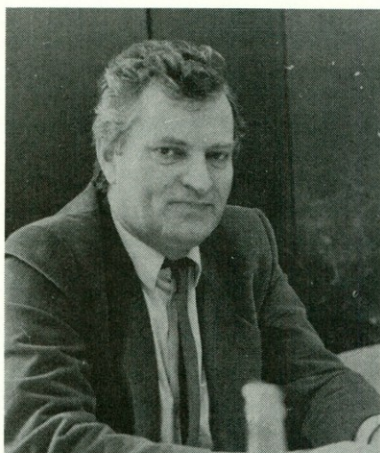
Tudi tako bi lahko rekli.

Zdaj spet začenjate razmišljati o večji rafineriji.

V Nafti Lendava postajamo – ne po svoji želji – medijsko zanimivi. Sami poskušamo razmišljati strokovno in če resno nameravamo uresničiti gospodarsko reformo – a drugega izhoda nimamo – bodo take odločitve prej ali slej potrebne, posledice pa bo nosil tisti, ki jih bo sprejel. Zdaj smo pred veliko odločitvijo, kako naprej z rafinerijskim programom. V to nas silijo ekologija, odnosi med posameznimi proizvodi rafinerije in naše tri male destilacije brez vsakršne sekundarne predelave – destilacije so stare 20 do 30 let in na njih o bodočnosti rafinerijskega programa ne moremo niti razmišljati. In če zamudimo v razmišljanju za nekaj let, pozneje, tudi če bi hoteli, ne bi mogli veliko storiti. Mislamo, da je zastarele naprave potrebno zamenjati z novimi, tehnološko in tehnično modernjšimi in da moramo začeti misliti na sekundarno predelavo v skladu s trendi v Evropi, ki jim bo Jugoslavija neobhodno morala slediti, če ne bo hotela ostati v Evropi le geografsko.

Pravite, da ste medijsko zanimivi. Res je veliko govora o novi rafineriji, dejansko pa nameravate zamenjati stare, izrabljene naprave in obenem povečati kapaciteto.

V bistvu nam v slovenskem prostoru ne priznavajo, da imamo rafinerijo. In zaradi takega odnosa v republiki se takoj, ko rečemo, da bomo program modernizirali, razleže vik in krik, da Lendavčani spet

gradijo novo rafinerijo. Dejansko pa ne nameravamo graditi nove rafinerije, ker eno že imamo, a ker jo imamo, jo želimo modernizirati. Ker pa ne moremo postopoma zamenjati posameznih komadov, je jasno, da bomo upoštevali tržne možnosti, ki obstajajo znotraj rafinerije Lendava, Sisak in Reka in ostalih dveh rafinerij ne bomo prizadeli s tem, kar delamo. Predvidevamo pa, da bi modernizirane naprave začele obratovati nekako v začetku leta 1993. Takrat bo naš delež prav gotovo prerasel šestdeset tisoč ton, ki jih predelamo danes. Ne računamo, da bi naredili kakšen poseben skok, ko bi začeli obratovati z moderniziranimi napravami in menimo, da bi oskrba iz lendavske rafinerije tekla po nekem logičnem modelu.

Razmišljamo tudi o tem, da imamo tako rekoč pred nosom avstrijski trg, kateremu smo se iz objektivnih razlogov premalo posvečali. Toda zdaj se moramo k njemu bolj obrniti.

S katerimi proizvodi pa?

Že letos nameravamo začeti vsaj s 50 tisoč tonami, toda nafto moramo posebej kupiti in sicer z devizami, ki jih bomo dobili s prodajo petrokemijskih proizvodov v inozemstvu. Zankrat ne moremo dajati motornih bencinov, ker je avstrijsko tržišče prezahtevno, da bi s svojo tehnologijo, ali vsaj s pomočjo rafinerije Reka ali Sisak, s katerima imamo dogovor, lahko plasirali bencin na avstrijski trg. Mislamo pa, da je možno prodajati diesel gorivo in visoko kvalitetna kurilna olja.

Ste finančno zanje lahko zanimivi?

Lahko smo zanimivi, imeli smo nekaj pogovorov, podpisali smo tudi že protokol o nadaljnjem sodelovanju in avstrijski partner je pripravljen vložiti v našo modernizacijo deset milijonov dolarjev. Po-

tem bi mu v letih, ko bi modernizirane naprave delovale, dolg vračali z derivati.

In ker so ekološko zelo osveščeni, jim je najbrž tudi zaradi večje čistoče okolja pomembno, da bi bila rafinerija modernizirana.

Taka razmišljanja že preidejo raven razmišljanj podjetij s te in one strani meje. Oboji imamo interes, Avstrijci kot trgovci, ki imajo za seboj določeno proizvodnjo, mi pa želimo opravljati svoj posel čim bolje in če uspemo izvažati, želimo ustvarjati dohodek. Generalno gledano gre pa gotovo tudi za ekologijo.

Najbrž tudi vam.

Prav gotovo.

Kako pa bi modernizacijo finansirali? Samo vaš lasten denar in avstrijskih deset milijonov dolarjev bi bilo najbrž premalo.

Razmišljanja o tem vprašanju so še v zametkih.

Vendar so med pomembnimi.

Seveda, to je eno bistvenih vprašanj. Pomembno je, ali bodo naprave lahko delovale pozitivno po izračunih, ki smo jih naredili v predinvesticijski študiji, ki smo jo dokončali v teh dneh. Izračunali smo, da je sedanja, posebno pa še bodoča rafinerija, sposobna vrniti vloženi denar. Praktičen dokaz imamo iz preteklosti, iz naših sedmih suhih let, ko smo s predelavo 400 do 500 tisoč ton nafte na leto odplačali letno pet do šest milijonov dolarjev ter odplačevali naftovod, ki smo ga uporabljali v zelo majhnem odstotku ali pa sploh ne. Lani na primer smo plačali enajst milijard obveznosti. Če je bila rafinerija s svojo predelavo nafte, v časih, ki za rafinerce niso bili ugodni, sposobna plačati tako velike denarje, potem bo nekaj manj tudi modernizirana rafinerija spravila skupaj, kajti po naših izračunih na leto ne bo potrebno plačevati šest milijonov dolarjev, ampak tri do štiri.

Nisem pa še do konca odgovoril na vprašanje o finančni konstrukciji. Najprej računamo na zelo ugodne kredite dobaviteljev opreme. Zato zelo resno obravnavamo ponudbe iz Sovjetske zveze, kjer imajo klirinški dolar in niso tako velika tveganja zaradi tečajnih razlik, kreditni pogoji pa so daleč ugodnejši od zapadnih. Potem računamo na to, da bi nam avstrijski partner dal deset milijonov dolarjev kredita. Ne nazadnje – in to je zelo pomembno – pa računamo, da bomo v Sloveniji našli partnerja, ki bo pripravljen na skupno vlaganje. To je lahko samo Petrol in veliko bo odvisno od tega, ali bodo v Petrolu ocenili,

da je to ekonomsko in dohodkovno zanimiva naložba. Jasno, da ne razmišljamo o modelu sovlaganja, kakršnega smo imeli v zakonu o združenem delu, po katerem je tisti, ki je denar dobil, in ga porabil, vsoto sicer vrnil, a mu je bil takorekoč poklonjen. Zakon o podjetjih je že sprejet, pa ga v gospodarstvu žal še nismo videli, a po tem, kar smo lahko prebrali in slišali, zakon zagotavlja partnerstvo, kakršno je normalno v ekonomsko razvitem svetu. Računamo pa tudi na to, da bomo lahko iz svojega lastnega dohodka izdvojili nekaj denarja, recimo petrokemijskega. Petrokemija je imela lani 15 milijard amortizacije in Nafta Lendava nekaj nad 20 milijard. Lansko leto smo zaključili pozitivno in tudi za prihodnje je videti, da ne bomo v taki krizi, kakor smo bili. O smiselnosti modernizirane rafinerije se morajo najprej prepričati sami strokovnjaki, nato morajo dopovedati sodelavcem, da bo prinesla nov dohodek in boljše življenje za vse, ki delamo v Nafti Lendava. Prvi računi sicer kažejo, da bo tako, a do končne odločitve je še daleč. Skupaj s Petrolom moramo preveriti trg, ki ga Petrolovi delavci bolje poznajo, in če bodo potrdili, da so naša tržna predvidevanja pravilna, bo odločitev mnogo lažja.

J. K.

Dve novi plinski vrtini

Sredi januarja so spustili v proizvodnjo novo plinsko vrtino Molve-18, ki daje dnevno 2500 tisoč kubičnih metrov plina in 200 kubičnih metrov kondenzatov. To je šesta vrtina v Projektu Podravina, ki je začasno priključena na skupni plinovod z vrtino Molve-30 in bo povezana s centralnim plinovodnim sistemom do sredine leta, ko bo predvidoma zgrajena plinska postaja Molve – vzhod.

Nekaj dni pozneje so začeli proizvajati tudi v novi vrtini iz projekta Stari Gradac-1, iz katere naj bi pridobivali po 150 tisoč kubičnih metrov plina in okrog 20 kubičnih metrov kondenzatov dnevno.

NOVO NAFTNO POLJE

V bližini Velikega Gradišča v Srbiji bodo v drugi polovici leta začeli pridobivati nafto. Po oceni beograjske univerze naj bi je proizvedli 400 000 ton, čeprav menijo v Jugopetrolu, da je bo le skromnih 100 000 ton na leto. Ker bodo na tem področju pridobivali tudi plin, nameravajo zgraditi od Požarevca do Smedereva plinovod in priključek na obstoječi plinovod, ki je zgrajen do Niša.

Na vrtini Ljutomer-I zagorela plinska bakla

Težko je odkriti, kje v severovzhodni Sloveniji se glede na geološko-strukturno komplicirano sestavo plasti še skrivajo ogljikovodiki. Vendar vse kaže, da so strokovnjaki Naftne Lendave tudi temu kos, kolikor to sploh dopuščajo pogoji, razmere itd. Konec lanskega leta so namreč po ponovni oživitvi raziskav nafte in plina v Sloveniji naftaši prvič prižgali baklo, znanilko plina, tudi izven polja Petišovci. Bakla je zagorela ob novi raziskovalni vrtini Ljutomer-I v bližini Ljutomera.

Delavci Naftnega sektorja Raziskave in pridobivanje nafte in plina so v drugi polovici lanskega decembra poskušali izvesti hidravlično lomljenje (frakturiranje) plinonosnega kolektorja in potrditi ocene ekonomske varnosti plina in vrtnice.

Po besedah direktorja programa za raziskave nafte in plina Friderika Krambergerja so vrtino izvrtali v letu 1988 do globine 4045 m. Decembra so nadaljevali s proučevanjem plinonosnega kolektorja v globini od 3280 do 3290 m. Dotok plina in kondenzata je bil sicer majhen, saj je znašal 1000 do 1200 Sm³/dan. Zato so interval dodatno erozijsko obdelali, na-

to pa začeli s poskusnim hidravličnim lomljenjem kolektorja. Vendar plina in kondenzata iz vrtnice niso uspeli povečati. Hidravlično lomljenje kolektorja namreč ni uspelo zaradi sorazmerno visokega tlaka, potrebnega za to delo (nad 700 barov). Obdelava vrtin ob takšnih tlakih pa zaenkrat v Jugoslaviji zaradi neustrezne opreme ni možna. Po rešitvi problemov bodo ponovno izvedli hidravlično frakturiranje plinonosnega kolektorja in nadaljevali z odpiranjem intervala v globini 3223 do 3230 m in od 3145 do 3133 m. Po predvidevanjih bodo prvi rezultati znani že čez dober mesec.

Po mnenju tovariša Krambergerja je možno, da bodo odkrili nahajališče plina in da bodo z dodatnimi obdelavami vrtnice najverjetneje uspeli dobiti komercialne količine zemeljskega plina.

V bližnji vrtini Dokležovje-1, nedaleč od Veržaja, ki so jo prav tako izvrtali v preteklem letu, preskušajo zadnji interval v globini 1476 do 1480 m. Sledi ogljikovodikov niso našli, navrtali pa so slojno vodo, ki ima temperaturo 80 do 85°C.

Š. Prša

jalnimi vidiki, možno gradnjo produktovoda do Ljubljane, vključevanje naše dejavnosti v program Alpe Jadran, koordinacijo na področju ekologije.

Poslovodni odbor je na eni od sej obravnaval tudi problematiko DO Transport Ilirska Bistrica. Med delavci je čutili nezadovoljstvo zaradi zaostajanja pri izplačilih osebnih dohodkov. Ugotovljeno je, da je z vidika SOZD sprejemljivo, da v roku treh mesecev (ta rok je bil določen na njihovem zboru delavcev) naredimo vse, kar je možno – za konsolidacijo in ureditev problemov v DO Transport Ilirska Bistrica, ki so kratkoročni. V razpravi je bilo poudarjeno, da mora biti DO Transport Ilirska Bistrica nosilec enotne transportne politike, vendar mora svojo dejavnost prilagoditi tržnim zakonitostim. SOZD oz. poslovodni odbor pa bo z vso ostrino zahteval priznavanje pravičnega transportnega pavšala od INE in transportnih tarif brez časovnega zamika – ob spremembi cen naftnih derivatov.

Z. ŠEFMAN

NAFTA V OKOLICI TUZLE

V Energoinvestu bodo kmalu izdelali projekt za raziskovanje Severne Bosne, ki zajema 12 tisoč km površine. Do zdaj so obdelali okrog 3 tisoč km seizmološkega profila med Uno in Drino, geološka, geometrijska in grafometrijska raziskovanja pa so že zaključena.

Z 2,5 milijona dolarjev sodeluje pri projektu Svetovna banka iz Washingtona, s to vsoto pa so poravnane tuje usluge. Ko bo raziskovalni projekt Severna Bosna zaključen, bodo razpisali mednarodno licitacijo za ugotavljanje lokacije raziskovalne vrtnice.

Inozemske družbe se zanimajo predvsem za področje Dinardov in sicer zaradi ugodnih satelitskih posnetkov, na osnovi katerih domnevajo, da je nafta v globini 2500 do 2850 m. Na Majevidici in pa v vasi Požarnica pri Tuzli nafta kar sama prihaja na površino. Z rudarske fakultete v Tuzli so sporočili, da se je med iskanjem slojev soli v trinajstih vrtinah pojavila nafta v globini 800 do 110 m.

S frakturiranjem vrtnice Pg-7 do novih količin plina

V Nafti Lendava so po obuditvi raziskav nafte in plina v Sloveniji dosegli nov pomemben uspeh. Sredi januarja so namreč v sektorju Raziskave in pridobivanje nafte in plina uspešno frakturirali vrtino Pg-7, ki so jo izvrtali konec lanskega leta. Delo je opravil Naftaplinov toz Specialni rudarski radovi.

Vodja sektorja Raziskave in pridobivanje nafte in plina Marjan Kraljič je povedal, da je bilo to največje frakturiranje, ki so ga doslej izvedli na naftnoplinskem polju Petišovci, in tudi največje frakturiranje, ki ga je Naftaplin doslej izvedel s svojimi delovnimi sredstvi. Pri delu so namreč uporabili vse svoje črpalne agregate, razen dveh, ki nista ustrezala za ta opravila. V vrtino so pod pritiskom 500 do 600 barov vtisnili 600 m³ delovnega fluida in 200 ton posebnega polnila frakture.

Pri tem je potrebno poudariti, da so celoten projekt vrtnice Pg-7 izvedli v rekordnem času. To velja tako za vrtanje, frakturiranje kot tudi za pripravo vrtnice za vključitev v proizvodnjo. Za enak projekt pri vrtini Pg-6, kjer so vtisnili v vrtino manj fluida, so potrebovali tri leta, medtem ko so projekt Pg-7 izvedli prej kakor v štirih mesecih. Po Kraljičevih besedah gre zasluga za to vsem, ki so sodelovali pri izvedbi projekta, ki

je obenem tudi dobro pripravljen. Prav je, da jih imenujem – delavci INA Naftaplina, delavci vseh obratov sektorja Raziskave in pridobivanje nafte in plina, delavci sektorja Vzdrževanje in sektorja Strojegradnje, služba SVD in delavci sektorja RIS, ki so v rekordnem času izdelali projekte in izvedli investicijo plinovoda in centralne plinske postaje ter njeno razširitev za sprejem dodatnih oziroma novih količin zemeljskega plina iz vrtnice Pg-7.

Vrtino so že očistili oziroma s pomočjo tlaka iz vrtnice izvlekli fluid ter jo vključili v proizvodnjo. Vrtina daje 2000 do 3000 Sm³ plina na uro, transportirajo pa ga po plinovodu preko centralne plinske postaje do tovarne metanola. Z novimi količinami plina iz vrtnice Pg-7 so zagotovili že tretjino domačega plina za proizvodnjo metanola, ki je veliko cenejši od uvoženega sovjetskega plina.

Zaradi povečanega deleža domačega plina so pričeli delati na polju Petišovci projekt za vrtino Pg-8 in tudi vrtati bi morali že začeti, vendar so zaradi INA Naftaplinovega vrtalnega stolpa vrtanje preložili za 15 dni. Celoten projekt vrtnice Pg-8 prav tako nameravajo zaključiti v rekordnem času oziroma do maja, vrtali pa bodo do globine 3100 m.

Š. Prša

Iz dela poslovodnega odbora

Poslovodni odbor je januarja obravnaval na svojih sejah več temeljnih vprašanj v zvezi z našimi delovnimi organizacijami in dejavnostmi, s katerimi se v Petrolu ukvarjamo.

Določil je prioriteto programskih nalog in njihovo okvirno vsebino, ki jo lahko strnemo v naslednja izhodišča:

- po sprejetju zakona o podjetjih in drugih sistemskih zakonov in podzakonskih aktov bomo morali pripraviti program notranje organiziranosti in medsebojne povezanosti v SOZD. Program bo moral upoštevati naše dosedanje opredelitve in poseben družbeni pomen določenih dejavnosti, s katerimi se ukvarjamo;

- med programsko strateške zadeve uvrščamo tudi usklajevanje medsebojnega poslovanja med Petrol Commerce, Petrol Trade (mešano firmo) in posebno finančno službo z vidika zunanjetrgovinskega poslovanja, odnosa do rafinerij pri dobavi naftnih derivatov in pospeševanja blagovne menjave s področja petrokemije;
- izdelati je potrebno koncepcijo razvoja širše vključitve

DO Gostinstvo v turizmu in pospešeno razvijati dejavnosti DO Trgovine v delu, ki se nanaša na zanesljivo, enakomerno in racionalno oskrbo;

- do konca je potrebno operacionalizirati novi informacijski sistem.

Dogovorjeno je, da za pospeševanje dela na razvojnem področju pripravi plane delovnih in sestavljene organizacije, ki bodo sprejeti po predvidenem postopku.

Poslovodni odbor se je seznanil z delom in problemi poslovne skupnosti Petrokemija, katere soustanovitelj je tudi Petrol. Ocenil je, da je primereno in potrebno, da poslovna skupnost Petrokemija aktivno sodeluje pri pripravi strategije in usmeritve razvoja kemije in petrokemije v Sloveniji in pokriva tista področja delovanja, ki so že odprta, zlasti pa razvoj rafinerij v povezavi z letom 1992 z vsemi možnimi primer-

Nekdaj smučarski as – danes uspešen poslovni človek

Če smo nekoč zavzeto strmeli v televizijske ekrane ali čepeli ob radijskih aparatih, ker so prenašali slalomske tekme, na kateri je sodeloval »naš« Bojan Križaj, bi morali danes držati pesti, da bi zapadel sneg in bi njegova smučarska šola v Martuljku začela delati, po hotelu Špik pa bi se sprehajali gostje v smučarski op-ravi.

Ob zadnjem obisku v Špiku ni bil niti Bojan Križaj niti nihče drug v smučarski obleki, saj je bilo srečanje slovesno – novinarji so podelili našemu najbolj uspešnemu smučarju priznanje kot najboljšemu športniku desetletja. Ob tem dogodku je nastal tudi razgovor, namenjen posebej za bralce našega glasila.

Novinarji so vam podelili priznanje kot najboljšemu športniku desetletja. Brez dvoma je izjemen uspeh, da ste se tako dolgo obdržali v vrhu, in zaslužili priznanje, ki vam gotovo veliko pomeni. Pa vendar, ali ne bi bilo vaše veselje večje, če bi dobili zdaj medaljo za pravkar prevoženo progo na nekem tekmovanju?

Ne, ne prevzema me nikakršna želja, da bi še nastopal. Po vseh teh letih, ki sem jih preživel v stalni napetosti, v neprestanih pričakovanjih, hotenjih, mi ni več do tega. Sicer sem z nekakšnim strahom, v razburjenju gledal zadnjo tekmo, a kot navijač za našo ekipo, sebe pa sploh nisem več videl v vlogi tekmovalca. Morda tudi zato, ker je bil veleslalom. Slalom spremljam nekoliko drugače, saj sem zadnji dve sezoni nastopal le v tej disciplini, a kakor sem že rekel, se je moja tekmovalna žilica umirila.

Kot športnik ste bili v stalni napetosti, a tudi to, česar ste se zdaj lotili, zahteva celega človeka. Pravijo, da ste postali pravi poslovnež. Kakšen je bil ta obrat?

Preorientirati sem se moral od danes do jutri, najti novo pot, a ne bom rekel, da sem uspel, v bistvu se še učim. Zato ne morem trditi, da sem v teh nekaj mesecih, kar sem izven svoje osnovne dejavnosti, prišel na svoji poti na enako ra-

ven, vendar poskušam biti do vzeten za nove stvari, ki jih sprejemam od drugih, ki imajo izkušnje na tem področju, in trudim se, da bi bil tudi tukaj uspešen.

Konkurenca je na tem področju prav tako huda in brez borbe ne gre. Mislite, da lahko zaupate tistim, ki so vam vzor oziroma učitelji, da vam bodo pokazali pot, ki vas bo resnično pripeljala k uspehu?

Mislím, da bi bilo napak, če bi slepo zaupal, ali fanatično gledal v eno samo smer. Zato sem se zavaroval tako, da sem se odločil za nekaj poti, za nekaj dejavnosti, ki peljejo vzporedno, nikjer se nisem obvezal stoodstotno in zavedam se, da mi vse ne more uspeti. Če pa imam več želez v ognju, je tveganje manjše. Prav tako se nisem časovno popolnoma angažiral, in nekaj časa mi ostane tudi za postranske zadeve, priložnostne stvari, in mislim, da je to tisto, kar mi bo prineslo večjo izkušnost in v drugo polovico svoje poti stopam z manjšim tveganjem.

Ob vseh teh obveznostih ste vendarle ostali povezani tudi s smučanjem. Če ne drugače, vsaj s svojo smučarsko šolo, ki bo domovala v hotelu Špik v Gozdu Martuljku.

Vse dejavnosti, ki jih bom opravljal oziroma jih že oprav-

ljam, so vezane na smučanje posredno ali neposredno, preko smučarske industrije, preko smučarske šole v hotelu Špik. V bistvu je smučanje moja deviza, ki jo prodajam, in bilo bi noro, če bi se ukvarjal z nečim, o čemer nimam pojma. V bistvu je ves moj zaklad smučanje, z njim sem si ustvaril ime, ki ga želim zdaj vnovčiti.

Obenem boste v šoli, ki nosi vaše ime, prenašali svoje znanje na druge.

Ta šola je le ena od mojih dejavnosti, a v hotelu Špik sem dobil najboljšo možnost za delo v Kranjski gori. Za Kranjsko goro pa vemo, kaj pomeni v Jugoslaviji. Jasno, da se srečujemo z začetnimi težavami, letos nam močno nagaja tudi zi-

ma, tako da še ni možno reči, ali je to tisto pravo ali ne. Vendar se mi zdi, da dolgoročno stvar mora steči, da se ne smemo bati, da bi ostala na pol poti.

Najprej mora stvar steči, potem pa lahko upamo, da boste ustvarili vsaj nekaj novih Bojanov Križajev.

To je zelo težko. Nikomur ničesar ne obljubljam. Zaenkrat se gremo komercialne stvari, a če bi se stvar razrasla, če bi imeli več manevrskega prostora, bi bil moj interes, da neposredno pomagam smučarji s svojimi bogatimi izkušnjami in morda je to nekakšen daljši cilj, morda bom nekoč delal z mlajšimi, boljšimi selekcijami kot trener ali tudi kaj drugega.

J. K.

HITRO PRIPRAVLJENO IN NE PRETIRANO DRAGO

ZDROBOV PEČENJAK

liter mleka
1/2 litra pšeničnega zdroba
3 jajca
3 žlice sladkorja
sol, mast

Priprava

Žvrkljaj mleko, jajca, sladkor in zdrob. Prideni sol in postavi na stran, da se zdrob napoji. Nato ga vlij v vročo mast. Zdrobljenega postreži s sladko smetano ali s sadno solato, ali ga samo potresi s sladkorjem. Če ga narediš brez sladkorja, dodaj zeleno solato.

KORUZNI PEČENJAK

liter mleka
sol, maslo, mast
3 3/4 dl koruznega zdroba
2 jajci

Priprava

V mleko daj sladkor, maslo in sol. Ko zavre, zamešaj med

nenehnim mešanjem zdrob, postavi na stran in mešaj, dokler se ne ohladi. Primešaj jajci, vlij na vročo mast ter peci v pečici. Ko se pečenjak speče, ga zdrobi in potresi s sladkorjem.

HYDRAULAN® 308

ZAVORNA TEKOČINA ZA HIDRAVLIČNE

ZAVORNE SISTEME MOTORNIH VOZIL

TEČNOST ZA KOČNICE ZA HIDRAVLIČNE

SISTEME ZA KOČENJE MOTORNIH VOZILA

JUS H. Z 2.100 – TIP 1
SAE J 1703
FMVSS 116, DOT 3

Hydralan 308 se meša z zavornimi tekočinami, ki zadovoljujejo zahteve omenjenih specifikacij. Hydralan 308 moramo shranjevati v originalni tesno zaprti embalaži. Onečiščenje proizvoda lahko povzroči nepravilno delovanje zavornega sistema.

OPOZORILO: Deluje agresivno na barve in lake.

Hydralan 308 meša se s kočionimi tečnostmi, koje odgovaraju zahtevima pomenutih specifikacija. Hydralan 308 moramo čuvati u originalnoj čvrsto zatvorenoj ambalaži, prisustvu nečistoće pri rukovanju proizvodom može prouzrokovati neispravno funkcionisanje sistema za kočjenje.

UPOZORENJE: Deluje agresivno na boje i lake.

Vsebina / Sadržaj, 0,5 l in 1 l

PROIZVAJA: »PETROL« DO Rafinerija Maribor v sodelovanju s firmo BASF, Ludwigshafen

Vsega naenkrat ni možno narediti

Vsi, ki so v Petrolu povezani s hotelom Špik, se zavedajo, da bo potrebno za uspešno delo še marsikaj postoriti, obenem se jim dozdeva, da je poslovanje razmeroma dobro steklo. Tudi gostje so s tistim, kar jim je v hotelu na voljo, v največji meri zadovoljni. Zanimivo pa bi bilo še mnenje nekoga, ki se sam ukvarja s turističnim delom, a prihaja s »konkurenčnega« področja. In tak »konkurenčen« poznavalec je prav gotovo predsednik turističnega društva iz Kranjske gore JOŽE BORŠTNAR, ki je bil tudi pripravljen povedati svoje mnenje o samem hotelu Špik, pa tudi o zahtevah turizma v Zgornjesavski dolini na splošno.

Je v tem delu Zgornjesavske doline dovolj hotelov?

Mislim, da jih še ni dovolj. Če hočemo zdaj organizirati kakšno večjo športno prireditev, in če razmišljamo o prihodnjih letih, pa če se bomo skupaj z Avstrijo in Italijo zavzemali za olimpiado v tem kotu, so naše kapacitete popolnoma premajhne. Najbrž pa ne kaže razvijati turističnih zmogljivosti z gradnjo novih hotelov, ampak z manjšimi objekti. V Kranjski gori bomo kmalu dobili 155 novih ležišč v petih, šestih pensionih, ki bodo imeli svojo restavracijo in bodo vsi A kategorije. To bo za hotele prav resna konkurenca – predvsem v kvaliteti.

Pravite, da za velike prireditve ni dovolj ležišč. Toda takih prireditev spet ni toliko, da bi se zaradi njih splačalo imeti veliko kapacitet. Kaj bi počeli z njimi med ostalim delom leta?

Letos je izjemen položaj in ne moramo soditi po njem. Sicer je Kranjska gora preko agencij praktično prodana in ob prireditvah nimamo kam z ljudmi. Letos imamo tri prireditve – evropsko prvenstvo kontrole letov, ki se ga bodo udeležili predstavniki iz vse Evrope, in če bi bile normalne snežne razmere, bi imeli velike probleme z namestitvijo teh dodatnih 400 gostov. Enake probleme bi imeli najbrž tudi marca, ko bosta dve veliki prireditvi, če ne bi dovolj zgodaj vedeli za datume tekmovanj in ne bi za ta termin odklonili ostalih gostov.

To pomeni, da vam hotel Špik v Gozdu Martuljku pride prav.

Ta hotel mora odigrati izredno pomembno vlogo v turističnem ponudbi Zgornjesavske doline in mislim, da jo že odigrava. Osebnost me predvsem veseli, da se je že afirmiral z zelo visoko kvaliteto ponudbo, predvsem z integralnim sistemom kuhinje. Ne spuščam se v njeno rentabilnost, a gostje hvalijo ta način postrežbe in pa ljubeznivost osebja. Moram priznati, da do danes nisem slišal še nič slabega, čeprav se v turizmu slab glas zelo hitro raz-

širi. Toda hotel bi morali začeti povezovati v celoto, moral bi postati del turistične ponudbe Kranjske gore. Premostiti bi morali teh nekaj kilometrov in gostje ne bi smeli niti čutiti, da je hotel oddaljen od središča Kranjske gore za 4, 5 km. Zato se zavzemam, da razdaljo premostimo z atraktivnim turističnim vlakom, ki naj bi ga finansirale vse hotelske hiše, turistično društvo in najbrž tudi gospodarstvo Ljubljane, ki ima v Kranjski gori svoje počitniške kapacitete. Ta vlak ne bi bil samo atraktiven, ampak bi moral povezati turizem na celotnem območju. Ob tem moram poudariti, da je pomembnejši del turizma poletje, ne zima. Po statistiki smo ugotovili, da ga je poleti za 10 odstotkov več kakor pozimi, da je časovno daljši in cenejši.

Člani avstrijske skakalne reprezentance so bili navdušeni nad hotelom Špik, pogrešali so pa trim prostor, telovadnico in če bi hoteli imeti poleti več gostov, bi morali najbrž še bolj dopolniti ponudbo.

Petrolova investicija ni bila majhna. Vem, kako se je hotel rojeval, ker sem bil ves čas zraven, in da je bila prvotna vsota osemkrat manjša, kakor je znesla na koncu, zato obsojam tiste, ki so nestrpni. Razumljivo je, da investitor ne more vsega naenkrat narediti. Prepričan pa sem, da so v Petrolu odločeni, da bodo zgradili tudi ustrezno infrastrukturo, pokriti bazen, naredili še kakšno teniško igrišče, razmišljali o konjeništvu, o golfu, ki je danes najbolj donosna zadeva, ker pripelje najbogatejše goste. S samim hotelom si je Petrol ustvaril najbolj osnovne pogoje in bo moral vlagati še v infrastrukturo. Stara jugoslovanska napaka je v tem, da ne znamo zaslužiti. Morda bi izvil pri tem poreško riviero, kjer so veliko storili za boljšo izvenpensionsko uslugo. In tudi če pogledate v statistične podatke Jugoslavije, koliko tuji gostje potrošijo izven hotelov, boste videli, da Poreč daleč prednjači pred vsemi ostalimi.

Zanimivo je, da se navdušujete nad hotelom v Mar-

tuljku, čeprav ste predsednik turističnega društva v Kranjski gori. Kranjskogorčani pa so priznani lokalpatrioti. Ali vam daje večjo širino dejstvo, da ste naturaliziran Kranjskogorčan?

Recimo, da sem zdaj kranjskogorčan, čeprav sem pravzaprav Ljubljčan, kar me najbrž res dela širšega. Resnica je pa tudi v tem, da je zelo malo pravih Kranjskogorčanov, ki zamerijo, če se v Kranjski gori

nekateri reči ne odvijajo pravilno. Prej bi rekel, da gre za druge ljudi, in da bi morali nekateri – ker so na položajih in nosijo odgovornost za razvoj turizma v Kranjski gori – razmišljati širše, in ne tako ozko, kakor to počno zdaj. Osebnost sem prepričan, da nobene formalne oblike nič ne pomenijo, pomenijo samo ljudje. In če bi šest, sedem ljudi v Kranjski gori začutilo potrebo in se uspelo dogovoriti, da bodo enkrat na teden skupaj sedli za mizo in se dogovorili vse potrebno, bi ogromno naredili. A ti posamezniki niso pripravljeni razmišljati o Kranjski gori, o njeni perspektivi, njenem razvoju, o združevanju sredstev, zbiranju denarja in s skupnimi močmi nekaj narediti.

Če letošnja zima ni izučila hotelskih hiš, da mora Kranjska gora imeti poleg poligona še smučišče, ki bo zasneženo z umetnim snegom, ne vem, kaj bi jih lahko izučilo.

J. K.

Zavrli zapiranje bencinskih servisov

Boljša ponudba uslug

V zadnjih 20 letih se je mreža bencinskih servisov v Avstriji zmanjšala za več kakor 25 odstotkov. V zadnjem času so ta trend nekoliko zavrli. Dohodek na bencinskih servisih se je rahlo povečal. Povečana ponudba in usmerjena politika sta podlaga za strategijo naftnih koncernov. Vodilno mesto v Avstriji ima ÖMV-Handels AG z Elan in Martha (Aral), sledijo pa jim Shell, Mobil in Esso. Okrog 20 odstotkov bencinskih servisov so postavile majhne firme.

Po takorekoč drastično zmanjšani mreži bencinskih servisov v zadnjih letih, se je ta proces v zadnjem času nekoliko umiril. V vsej državi je okrog 4000 bencinskih servisov (od tega okrog 800 diskontnih), a konec 60-ih let, pred obema naftnima šokoma, jih je bilo še okrog 5500. V glavnem so jih zapirali zaradi premajhne rentabilnosti, dolgoročno pa naj bi njihovo število zmanjšali na 3500.

Po izjavi združenja črpalkarjev se je dohodek zaradi zapiranja servisov izboljšal, vendar še ni zadovoljiv. Povprečna količina prodaje v Avstriji, ki znaša manj kakor milijon litrov letno, je približno za polovico manjša kakor v Nemčiji. Po eni strani je razlog v topografskih razlikah, po drugi strani so v Nemčiji še bolj zmanjšali število črpalk. Od leta 1968 do 1985 so zaprli skoraj 60 odstotkov servisov. Število v Avstriji pa je možno primerjati s Švico. Majhni servisi, ki pogosto dopolnjujejo delavnice in gostinske lokale, igrajo v avstrijskih statistikah pomembno vlogo.

Kljub manjši prodaji so taki obrati rentabilni.

V bistvu je treba razlikovati med bencinskimi servisi, ki so last podjetij in tistimi, ki jih vodijo samostojni trgovci. Prvi imajo prednost v tem, da prodajo letno najmanj 1,5 milijona litrov. V celotni oskrbovalni mreži zavzemajo samopostrežne črpalke 42 odstotkov, pri gospodarijo pa nad 50 odstotkov prometa. Strategija naftnih firm je v bistvu podobna – več uslug in usmerjena politika, povečana z »aditivni«, naj bi privlačila stranke in odvrčala diskonterje.

Da jim ne bi bilo treba s cenami konkurirati diskonterjem, so se odločili za lastno verigo diskontov. Kreditne kartice akceptirajo skoraj edino na Avanti črpalkah, ostale firme nanje niti ne mislijo. Za plačevanje računov preko bankomatov so se odločili najprej na Dunaju, po ostalih delih države ga šele uvajajo. Črpalke na žeton, ki so v drugih državah zelo priljubljene, se v Avstriji ne morejo prebiti. Za to ni uradnih podlag, in kupci se zanje ne navdušujejo.

